

4 Ιουνίου 2020

Αριθμ. Πρωτ.: *****/*****/2020

Ειδ.Επιστήμονες: Μαρία Μπλιάτη (τηλ.:2131306781)

Μαρία Καραγεώργου (τηλ.:2131306762)

1) ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ

Υπόψη Διοικητού κου Γ.Πιτσιλή

Καραγιώργη Σερβίας 10

10184 ΑΘΗΝΑ

2) ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΣΕΡΒΙΑΣ 10

10184 ΑΘΗΝΑ

Υπόψη Προϊσταμένου κου Φάκου

Θέμα: Φορολογία γονέων μετά τη διάσταση/διαζύγιο/λύση του συμφώνου συμβίωσης

Αξιότιμε κύριε Διοικητά,

Αξιότιμε κύριε Προϊστάμενε,

Σε συνέχεια του από 11.5.2020 υπ'αρ.πρωτ.:ΔΕΑΦ Α 1050535 ΕΞ 2020 απαντητικού εγγράφου του δεύτερου από εσάς στο υπ'αρ.πρωτ.*****/*****/2019 από 4.12.2019 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη, θα θέλαμε να επισημάνουμε τα εξής.

Με το έγγραφό σας μας ενημερώνετε ότι η *πάγια θέση της Διοίκησης, για την περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης ή λύσης του συμφώνου συμβίωσης και ανάθεσης της επιμέλειας στον ένα γονέα, έχει αποτυπωθεί στην ΠΟΛ 1087/2016 εγκύκλιο, σύμφωνα με την οποία θεωρείτε ότι τα τέκνα βαρύνουν τον γονέα που έχει την επιμέλεια, διότι σε αυτή περιλαμβάνεται και 'ο προσδιορισμός του τόπου διαμονής (συνοίκησης) των τέκνων (ΑΚ 1518)', ανεξάρτητα αν τους καταβάλλεται διατροφή ή συνοικούν περιστασιακά με τον άλλο γονέα.*

Κατ'αρχάς, οφείλουμε να διευκρινίσουμε, για λόγους νομικής ακρίβειας, ότι ο προσδιορισμός του τόπου διαμονής, που πράγματι περιλαμβάνεται στο περιεχόμενο της επιμέλειας του προσώπου του τέκνου, κατ'άρ.1518 ΑΚ, *δεν ταυτίζεται αναγκαία με τη συνοίκηση*, όπως διαλαμβάνεται στο έγγραφό σας, αφού ο ασκών την επιμέλεια μπορεί να προσδιορίσει ως τόπο διαμονής του τέκνου, ακόμη και την κατοικία του άλλου γονέα και, σε κάθε περίπτωση, την κατοικία τρίτου φυσικού προσώπου -συγγενικού ή μη, επί παραδείγματι να αποφασίσει ότι το τέκνο θα διαμένει με τους παππούδες, αλλά ακόμη και τόπο παροχής υπηρεσιών νομικού προσώπου (φιλοξενία από ίδρυμα ή φορέα ή ένταξη του παιδιού ως οικότροφου σε χώρο εκπαίδευσης με παροχή αυτής της δυνατότητας), οπότε δεν υφίσταται αναγκαστικά εν τοις πράγμασι η 'επιβάρυνση' του γονέα που ασκεί την επιμέλεια από τη 'συνοίκηση' με το τέκνο.

Ως προς το θέμα της *συνοίκησης* δε, ήταν ήδη σε γνώση της Αρχής μας η πάγια θέση της δικής σας Αρχής, αναφορικά με την ερμηνεία του όρου, η οποία στηρίζεται στην με

αρ.250/1994 γνωμοδότηση ΝΣΚ, που είχε γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών και είχε ενσωματωθεί στην ΠΟΛ 1219/1995.

Όμως, όπως επισημάναμε στο ανωτέρω έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη, η εν λόγω γνωμοδότηση ΝΣΚ, με την ερμηνεία της στον όρο συνοίκηση, διασφάλιζε τότε την ισότιμη φορολογική μεταχείριση των δύο γονέων, μετά τη διάσταση ή το διαζύγιο. Διότι ο μὲν γονέας που θα έμενε περιστασιακά με το παιδί (συνήθως ο πατέρας) διέθετε το αφορολόγητο του άρ.8 παρ.7 Ν.3323/1995, με δικαιολογητικά -βάσει της δικαστικής απόφασης ή συμβολαιογραφικής συμφωνίας για την καταβολή της διατροφής του τέκνου, ο δε γονέας που θα συνοικούσε με το παιδί (συνήθως η μητέρα) διασφάλιζε -χάρη στη γνωμοδότηση- το αφορολόγητο του άρ.8 παρ.1,2,3,6 και 8 του ίδιου νόμου, χωρίς δικαιολογητικά.

Έκτοτε η νομική βάση της γνωμοδότησης ΝΣΚ έπαυσε να ισχύει, κατά το μέρος που αφορά το αφορολόγητο του υπόχρεου σε διατροφή γονέα, με αποτέλεσμα η εξακολούθηση της επίκλησής της από την Αρχή σας, για τον προσδιορισμό του όρου 'συνοίκηση', να οδηγεί σε δυσμενέστερη φορολογική μεταχείριση του ενός γονέα [και δη εκείνου που διαθέτει τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την οικονομική επιβάρυνσή του], *κατά παράβαση του ίδιου του πνεύματος της εν λόγω γνωμοδότησης*, που είχε επιδιώξει και πετύχει την αναγνώριση της οικονομικής επιβάρυνσης της ανατροφής του τέκνου όσον αφορά και τους δύο γονείς.

Περαιτέρω, η δυσμενέστερη φορολογική μεταχείριση του γονέα, που δεν ασκεί την επιμέλεια, λόγω της πάγιας (από το έτος 1994 έως και σήμερα) ερμηνείας του όρου 'συνοίκηση' από την Αρχή σας, εμφανίζεται ακόμη περισσότερο αδικαιολόγητη σήμερα, με τις *πλήρως διαφοροποιημένες από το έτος 1994 νομικές και κοινωνικές συνθήκες, που διέπουν την ανατροφή των τέκνων χωρισμένων γονέων*, βάσει των οποίων ο όρος 'περιστασιακή συνοίκηση' με το τέκνο, που χρησιμοποιήθηκε τότε για να περιγράψει τη συμμετοχή του γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια στην καθημερινότητα των παιδιών μετά το διαζύγιο ή τη διάσταση, δεν ανταποκρίνεται πλέον στην πραγματικότητα **και στον ολόένα αυξανόμενο διαμοιρασμό του χρόνου του παιδιού μεταξύ των γονέων του**, για όλους τους λόγους που *εκτενέστατα* παρουσιάστηκαν στο προαναφερόμενο έγγραφό μας.

Τέλος, ακόμη λιγότερο δικαιολογημένη εμφανίζεται η εκ του αποτελέσματος ευμενέστερη φορολογική μεταχείριση των γονέων που συμβιώνουν σε γάμο ή με σύμφωνο συμβίωσης και υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις εισοδήματος, διότι απολαμβάνουν και οι δύο το υφιστάμενο αφορολόγητο του γονέα που ασκεί την επιμέλεια, παρότι μοιράζονται τις δαπάνες διατροφής των τέκνων τους, έναντι των χωρισμένων γονέων, που καίτοι ο καθένας επιφορτίζεται με χωριστές δαπάνες για την διατήρηση κατοικίας ικανής να ανταποκριθεί στις ανάγκες των παιδιών τους, μόνο ο ένας από αυτούς ωφελείται από το σχετικό αφορολόγητο.

Οι πιο πάνω επισημάνσεις του Συνηγόρου δεν έτυχαν επεξεργασίας στο προαναφερόμενο απαντητικό έγγραφό σας, που περιορίστηκε να μας γνωρίσει την πάγια θέση της Αρχής σας. Αποτελούν, όμως, ικανή συνθήκη για την επανεξέταση της πάγιας θέσης σας, μετά από τις νομικές μεταβολές που επήλθαν εν τω μεταξύ τόσο στη φορολογική νομοθεσία όσο και στις διατάξεις διεθνούς, ενωσιακού και εσωτερικού δικαίου, που διέπουν τις διαφοροποιημένες συνθήκες ανατροφής των παιδιών χωρισμένων γονέων.

Για τον λόγο αυτό, παρακαλούμε να λάβετε υπόψη τις παρατηρήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, σχετικά με το υφιστάμενο πρόβλημα της φορολογίας των χωρισμένων γονέων, και να τοποθετηθείτε επ'αυτών, εξετάζοντας το ενδεχόμενο της - επιβεβλημένης, κατά την κρίση μας- τροποποίησης της πάγιας ερμηνείας σας, σε εκπλήρωση της υποχρέωσης, *και της φορολογικής διοίκησης, να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της αναγνώρισης της αρχής ότι και οι δύο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού*, που κατοχυρώνει και επιβάλλει η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ώστε να δηλώνονται στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος ως εξαρτώμενα μέλη και από τους δύο γονείς τα τέκνα που προέρχονται από τον κοινό γάμο/σύμφωνο

συμβίωσης, ανεξάρτητα από το εάν ο γάμος/το σύμφωνο συμβίωσης έχει λυθεί. Για την υποβοήθηση της απάντησής σας, επισυνάπτουμε το προαναφερόμενο έγγραφό μας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση

Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη

Συνημμένα:

1. Υπ'αρ.πρωτ. *****/*****/2019 από 4.12.2019 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη